

KIO KAN

WILBUR SMITH

NA LEOPARDÍ SKÁLE

ŽIVOT JAKO Z ROMÁNU

Wilbur Smith v Alpressu

Egyptská sága

Řeka bohů • Řeka bohů II – Sedmý pergamen •
Řeka bohů III – Čaroděj •
Řeka bohů IV – Vnitřní oko • Bůh pouště • Faraon

Sága Courtneyů

Dravec • Monzun • Modrý horizont
Triumf slunce • Na život a na smrt
Hromobití • Ptačí vodopády • Pobřeží v plamenech
Síla meče • Běsnění • Zlatá liška • Čas zemřít
Kopí osudu • Zlatý lev • Nad propastí • Kořist

Sága Balantyneů

Říše kamenného sokola • Tvrdší než diamant
Andělé pláči • Leopard loví v temnotách
• Triumf slunce

Samostatné romány

Diamantová cesta • Volání na ďábla
Lovci diamantů • Posel slunce • Orel v oblacích
Nenasytý jako moře • Běsnící spravedlnost
Píseň slonů • Zlatokopové • Oko tygra
Nárek vlků • Šelma • Predátor • Bludný kruh

edice
KIO KAN

On Leopard Rock © Orion Mintaka 2018
Originally published in the English language as
ON LEOPARD ROCK by Bonnier Zaffre, London
Translation © Dalibor Míček, 2019
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu ON LEOPARD ROCK
přeložil Dalibor Míček
Redakční úprava Miroslav Kozák
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2019
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7543-983-3

*Tato kniha je pro tebe, NisoJon,
jako nesmrtelný symbol věčné lásky.*

Tvůj manžel Wilbur

„Neexistuje nic jako kouzla,
existuje pouze znalost skrytých tajů přírody.“

H. Rider Haggard: *Ona*

1

SOUMRAK

Afrika je prastará, rozlehlá, monumentální, je to země smrti a obnovy. Můžeme si myslet, že dominantní živočišný druh zde představuje člověk, ale na těchto nekonečných pláních s modrou oblohou ozářenou spalujícím sluncem pro nás platí jiné životní rytmy. Tady se nám dostává svobody, uvolnění ducha – ale pouze tehdy, když oplátkou nabídneme úctu, věrnost a pokoru.

Za poledního slunce vyhledáváme s manželkou stín a já, nehnutě opřený zády o strom, šetrím silami. Napiju se vody. Tráva je suchá a ostrá, pokrytá prachem. Ve vzduchu, v podrostu, v půdě slyším pomalý chvat života, mechanický šum jako tep krve v mých žilách. Divočina je nádherná jako láska a nebezpečná jako infarkt. Obracím se k manželce. Dívá se na mě s úsměvem, ale občas se mi zdá, že jí v očích vidím lítost, kterou cítí ke svému muži odsouzenému k nekonečnému putování při hledání něčeho, co nedokáže definovat a co zůstane navěky mimo jeho dosah. S jakým mužem to spojila svůj život? Jaká bude pouť, na kterou vykročila?

Před týdnem se mnou seděla v provizorním střeleckém úkrytu z trávy a nevelkým průhledem pozorovala úzký tunel, který v hustém buši vyšlapali nosiči zbraní, protože kulku letící rychlostí přes devět set metrů za sekundu dokáže vychýlit i tenounký proutek. Vyšlapaný tunel byl dlouhý šedesát metrů, aby bylo možné namířit pušku s hodinářskou přesností.

Hlaveň jsem si opřel do vidlicového rozvětvení před sebou, takže stačilo jen ji mírně pozvednout a stisknout spoušť. Používal jsem pušku Rigby ráže .416, kterou jsem dostal od manželky jako dar k desátému výročí sňatku.

Před odchodem z tábora jsme se osprchovali a umyli se neparfémovaným mýdlem, jinak by nás kočkovité šelmy po větru snadno ucítily i na vzdálenost tří kilometrů.

Jako návnadu jsme použili mršinu buvolí krávy, jejíž zápach zanášel převládající vítr do našeho úkrytu. Kráva, kterou jsem z několikasethlavého stáda černého dobytka vybral, už dávno odrostla plodnému věku. Střela pod lopatku, která prošla srdcem, ji srazila k zemi a kráva byla mrtvá, ještě než dopadla do trávy. Přes planinu se nesla ozvěna výstřelu z těžké pušky a rozehnala vyplašené stádo do všech stran. Z rány vytryskla krev a hrdelní smrtelný ryk dobytčete ve mně jako vždy vyvolal elektrický šok nadšení a smutku.

Stopaři mrtvou krávu rozřezali a pověsili jako návnadu na strom do takové výšky, aby na ní mohl lev, když se postaví na zadní, hodovat, ale přitom ji celou nestrhl. Zanedlouho se slétly mouchy jako kuličky z ložiska přitahované silným magnetem a urychlily rozkladný proces.

Pach smrti v sobě nese jedinečný prvopočáteční strach, a zatímco jsme čekali, až se velké kočky přiblíží ke kořisti, slunce pomalu klesalo po obloze a zahalilo porost meruňkovým nádechem. Barvy se nasatily a propůjčily přírodě neobyčejnou krásu. Soumrak vylákal ptáky z hnízd. Opeřenci bojovali o loviště, s bezstarostnou kuráží se hlásili o své nároky, papoušci se míhali vzduchem jako fragmenty duhy. Párek načechraných barevných strdimilů sál nektar ze žlutých květů rostoucích opodál.

Náhle se vzduch zachvěl napětím. Do prostoru pod kravskou mršinou pomalu vstoupil čtyřnožec. Pozvedl jsem pušku, tiše uvolnil pojistku a snažil se očima proniknout houstnoucí stíny, abych zjistil, koho návnada přilákala. Poslední paprsky slunce dopadly na zlatavou kožešinu, osvět-

lily krémově zbarvený krk a měkké uši s černými špičkami. V neustále pozorných nažloutlých očích se rýsovaly černé zornice připomínající hroty ocelových dýk, jak se šelma podívala tunelem k místu, kde jsem seděl s pažbou u ramene.

Byla to velká kočka, štíhlá, pružná, majestátní. Elegantnější zvíře v přírodě nežije. V takových okamžicích si v duchu přehrávám smrtonosné kalkulace, které se asi lvovi honí mozkiem, když zvažuje možná rizika a příležitosti. Člověk tahá za delší konec, ale ne vždycky. Stačí stisknout spoušť, jak napsal Hemingway, a je po všem – jako když naposled otočíte klíčem a otevřete konzervu sardinek. Zadíval jsem se na lví hlavu. Nekryla ji hřívá, přede mnou stála lvice. Nebudu střílet. Jako dárkyně života je příliš vzácná a kromě toho hrozí za zabití samice masná pokuta, dokonce i vězení. Legální lov při safari je dobře organizován a představuje jeden z nejúčinnějších prostředků ochrany africké přírody. A já se řídím vlastními principy, od nichž se nikdy neodchýlím. Pokud jste k zemi loajální, ona vás přijme. Jestliže však bezhlavě zabijíte všechno, co se pohne, vaše duše nakonec skončí v pekle.

Lvice se zvedla na zadní a s divokým hladem začala prudce trhat kusy masa z mršiny.

Moje žena a já jsme se stali němými diváky a sledovali projev syrové síly. Takový pohled ve mně vždycky vyvolává mrazení.

Řadu následujících dní jsme se vraceli do úkrytu na hlídku, ale velký starý samec se ani jednou neukázal. Možná byl příliš moudrý, aby skočil na naše triky, možná se mu prostě jen nechtělo pouštět se do boje. Bude se toulat savanou až do konce svých dnů.

Dnes ráno jsme na travnatých mýtinách v lese zahlédli antilopy kudu a bahnivce kaferské. Pruh písčité půdy odhalil stopy zvířat, která tudy v noci prošla. Po zemi ležely po kolena vysoké hromady sloního trusu, z nichž v chladném vzduchu úsvitu dosud stoupala pára. Zanechal je tu starý samec, kterému už nesloužily zuby, protože trus byl plný prakticky nedo-

tčených proutků a listů. Slon už nedokázal potravu rozžvýkat. V prachu jsme viděli kulaté stopy velikosti puklic na automobilová kola, hladké otisky plosek tlap opotřebovaných jako pneumatiky sjeté na plátno. Zkrátka velký starý slon – a byl blízko.

Vyšplhali jsme na návrší a došli na vrchol právě ve chvíli, kdy za lesem vykouklo slunce. Krajina kolem nás zářila denním svitem, v plápolání všech barev se rozhořel nový život. Stopař ukázal ke vzdálenému shluku stromů, možná tři kilometry daleko. Spatřil jsem jakýsi šedý obrys, ale nedokázal jsem ho rozeznat od skaliska, dokud se nepohnul. Vyrázili jsme dolů svahem a pokračovali po rovné planině porostlé zlatou trávou. Sledovali jsme otisky vytlačené do měkké houbovitě půdy a míjeli místa, kde slon při krmení olámал ze stromů větve a strhal kůru.

Usedl jsem ke krátkému odpočinku a nyní se opírám zády o kmen, držím na klíně pušku a přemýšlím o slonovi. Takto velký samec může mít kly, které váží každý padesát kilogramů. Podobně jako jsou lidé praváci a leváci, bude mít i slon jeden kel dominantní, a tudíž kratší než ten druhý, možná dokonce zlomený. Za časů mého dědečka představovaly kly tu nejuznávanější trofej, a čím bylo zvíře vznešenější, tím silněji po něm lovec toužil. Ovšem na druhou stranu vím, že zážitek spočívá v samotném lovu. Jakmile kořist zabijete, leží před vámi jen hromada mrtvého masa. Lovecký instinkt patří ke genetické výbavě každého muže. Někteří ho potlačují, jiní jej maskují chováním, které může působit podivně a nevědomě, a ještě další pod jeho vlivem vyvolávají války. Já dávám přednost neustálému pohybu vpřed a nikdy se neohlížím, lovu divokých zvířat se věnuji celý život. Stejně tak psaní: do každé své knihy vkládám srdce i duši.

První pušku, remingtonku ráže .22, jsem od svého otce Herberta Smithe dostal, když mi bylo osm let. Krátce nato jsem zastřelil první zvíře a otec mi krví kořisti rituálně pomazal

obličej. Stal jsem se novým lovcem, krev na tvářích byla znakem přicházející mužnosti. Několik následujících dní jsem se odmítal vykoupat.

Nakonec měla puška na pažbě 122 zářezů, jeden za každé zvíře, které jsem s ní ulovil. „Teď je tvoje, Wilbure,“ řekl mi tehdy táta, „ale k pušce patří i soubor pravidel. Kodex cti. Střílíš bezpečně. Střílíš čistě. Zabíjíš jen to, co potom sníš.“

Ta remingtonka původně patřila mému otci a ještě předtím mému dědovi, Courtneymu Jamesi Smithovi. Dědeček Courtney za witwatersrandské zlaté horečky koncem osmdesátých let devatenáctého století přivázel horníkům zásoby a krátce předtím bojoval jako velitel osádky těžkého kulometu Maxim v britsko-zulské válce, kdy kosil nepřátele s kadencí šesti set ran za minutu. Byl to tvrdý chlap se svéráznými názory a uměl vyprávět krásné apokryfní příběhy, v nichž sám vystupoval jako hrdina.

Lov mu koloval v krvi. Sedával jsem mu na kolenou a poslouchal vyprávění o velkých lovech na slony, které poskytovaly mužům povyražení a celé rodině masitou stravu. „Slona neulovíš puškou,“ říkával mi, „ulovíš ho nohama.“ Počátkem dvacátého století, kdy ještě nebyla k dispozici motorová vozidla, musel slony pronásledovat pěšky. A každého ulovil čistě, zabil ho dřív, než si zvíře vůbec uvědomilo, že ho někdo stopuje.

V té době byli lovci divoké zvěře vážení a ctěni. Mezi hrdiny mého děda patřili muži jako Karamojo Bell, skotský dobrodruh, který provozoval své řemeslo ve východní Africe. Proslavil se jako jeden z nejúspěšnějších lovců slonoviny v dějinách a také tím, že přivedl k dokonalosti obtížný diagonální výstřel, kdy lovec stojí za slonem – takzvaný Bellův výstřel. S úctou vzhlížel k Fredericku Selousovi, badateli, lovcovi a ochránci přírody, jehož životní osudy inspirovaly R. Ridera Haggarda k vytvoření fiktivní postavy Allana Quatermaina. Mezi roky 1874 a 1876 zastřelil Selous sedmdesát osm slonů, a to používal mušketu s krátkou hlavní a čtvrtli-

brové kluky. V mnohém připomínal Indianu Jonese, byl to viktoriánský gentleman s divokou, nezkrtnou povahou.

Ty časy dávno minuly, můj děd i otec odešli na věčnost. Duch doby se změnil a dnes máme jiné hrdiny, mediální ikony a celebrity – možná stejně neskutečné jako bohové v minulosti.

Odpočívám a sním, dědeček v mých představách stále žije a v duchu slyším jeho hlas:

„Slunce už nepálilo tak žhavě jako v poledne, mohli jsme tedy pokračovat v honbě. Oko hlavního stopaře vidělo narušený travní porost, vidělo drobné kamenné plošky, kde sloní noha strhla ze skály mech. V roklině mezi dvěma kopci, kudy jsme prošli, byla voda slaná a smradlavá, ale sloní býk se jí přesto napil a nechal po sobě hromadu žlutého trusu. O kus dál se nakrmil plody maruly, které podle legendy zvířata opíjejí, pokud na zemi nakvasí.

Wilbure, sloní býk spotřebuje každý den tunu rostlinné potravy, a aby se nažral, musí zastavit. V té chvíli je nejzranitelnější. Má slabý zrak a oči umístěné směrem k zadní části lebky mu omezují a zkreslují pohled před sebe, velké uši mu pak brání ve výhledu dozadu. Sluch má však dokonalý a dokáže neomylně vycítit pohyb.

Ozvalo se hluboké zabručení, které připomínalo hlasité kočičí předení a neslo se daleko přes ztichlou pláň. Takový zvuk vydává slon, když je klidný a uvolněný a spokojeně se krmí. Postupovali jsme hustými křovisky, když vtom jsme uslyšeli hluk odlamovaných větví a praskání proutků. Před námi stál slon, jeho obrovské uši tiše pleskaly a já spatřil jeho oko zakalené stářím a slzící, jako by naříkal, protože vycítil blížící se konec života. Mé srdce se naplnilo smutkem, melancholie mě zalila jako mořský příboj a rozbila veškeré předchozí odhodlání.

Slon skláněl hlavu pod tíhou obrovských klů, které mu každým dnem byly víc a víc na obtíž, místo aby mu sloužily. Při každém kroku ho jistě zabolely klouby. Šestou sadu

stoliček už musel mít úplně obroušenou a čekala ho pomalá smrt hladem, protože měkká tráva a plody ovocných stromů, jediná potrava, kterou mohl zpracovat, ho při životě nemohly udržet. Na pohublém těle mu visela kůže rozrytá hlubokými vráskami. A přesto zůstal hrdý, nezlomený, odhodlaný.

Kulka do mozku by sloního býka okamžitě zabila. Zvedl jsem pušku a svěřil se svým instinktům a zkušenostem.

Zhluboka jsem se nadechl, ale nedokázal jsem ztišit prudce tlukoucí srdce.

Díval jsem se přes mířidla na starého sloního samce vzdáleného sotva dvacet metrů, jemuž odtikávaly poslední vteřiny života, ale navzdory tomu stál hrdě vztyčený mezi stromy a spásal trávu své domoviny, nepravidelné křivky rozměrného těla jako by potvrzovaly jeho mohutnou osobnost, záhadnou a tajemnou vůli přírody. Ještě před pár lety bych už dávno bezmyšlenkovitě stiskl spoušť, ale teď, když se i můj život nachyloval k soumraku, jsem cítil podivnou spřízněnost k tomuto tvorů, k jeho bojovné stoické duši, která se nikdy nevzdá a bude bojovat až do konce.

Musel jsem se rozhodnout rychle, neboť slon mohl každým okamžikem vycítit mou přítomnost a dát se na útěk.

Jak denní světlo začalo ustupovat soumraku, rozhostil se kolem nás tajuplný klid, i ptáci se na chvíli ztišili, než zamířili k hnízdům. Sklonil jsem pušku, ustoupil o několik kroků a dával si velký pozor, abych se vzdálil bez jediného rušivého zvuku.“

2

LVI V NOCI

Můj otec Herbert pro mě znamenal celý svět. Byl mým bohem. Miloval jsem ho celou svou bytostí. Ano, možná byl paličatý starý parchant, jehož životní hodnoty vězely hluboko ve viktoriánské éře, ale každý hoch si najde svého hrdinu a pro mě byl tím hrdinou otec. Občas si myslím, že svět byl pro něho příliš malý, že neposkytoval dost prostoru jeho rozevlátému rebelskému duchu a že možná právě proto byl tolik posedlý létáním. S nadšením se připojoval k „veselým přemetům mraků rozdělených sluncem“, jak se vyjádřil bývalý pilot RAF John Gillespie Magee ve své poemě *Vysoký let*, která patří k mým nejoblíbenějším básním. Jménem Wilbur mě otec nechal pokřtít podle jednoho ze sourozenců Wrightových, Wilbura, který se svým bratrem Orvillem sestrojil vůbec první ovladatelný letoun.

Dodnes nevím, zda jsem dosáhl výšin, které táta u svého syna očekával; čtení knížek považoval za ztrátu času a jejich psaní si už vůbec nedokázal srovnat v hlavě. Byl to praktický, aktivní člověk, dělník, pro nějž problém představoval něco, co musí vyřešit, ne nad tím hloubat.

Vzpomínám, jako by to bylo včera, když jsem se poprvé na vlastní oči přesvědčil, čeho je můj otec schopen tvář v tvář nebezpečné hrozbě. V té chvíli se pro mě stal opravdovým hrdinou a můj respekt k němu se zpečetil. Byl to hrozný zážitek a došlo k němu v noci. Spal jsem a probudil mě řev.

Zabaleny ve spacím pytli jsem otevřel oči. Sestra, která ležela vedle mě, již byla vzhůru a mezerou mezi chlopněmi stanu nervózně vyhlížela na proužek světla dohasínajícího táboráku. Na běžné zvuky noční divočiny – vytí hyen, sbor cikád, vzdálené vrčení leoparda na lovu v temnotě – jsme byli zvyklí, ale tento zvuk překonával hranice mé představitosti. Vyplazil jsem se z polního lůžka a vyhlédl ze stanu.

Tehdy mi bylo osm, sestře teprve šest. V temnotě kolem nás se rozkládalo údolí Zambezi. Byla to nezrokovaná země, která teprve čekala na silnice a železnici, a otec nás do ní přivedl před několika týdny na začátku období sucha. Tyto každoroční lovecké výpravy se staly zlatým hřebem mého dětství, toulky divočinou formovaly můj mladý život. Někdy jsme vyrazili z domu na sever do Severní Rhodesie a dál až ke Kolwezi v Kongu, ale toho roku jsme se drželi poblíž domova a utábořili se v samotném srdci údolí Luangwy.

I dnes najdeme v tomto údolí nedotčenou divočinu oplývající životem. Tisíce čtverečních kilometrů zavlažuje řeka Luangwa, jeden z přítoků Zambezi, a její četná mrtvá ramena a říční laguny poskytují zvěři hojnost napajedel. Když v listopadu nastane údobí dešťů, zlatohnědá vyschlá krajina se změní v žirnou smaragdovou zeleň a čerstvá vůně prvních srážek oznamuje znovuzrození přírody. V blátivých mokřinách kolem Luangwy žije více hrochů než kdekoliv jinde na světě, stejně jako leopardů, slonů, krokodýlů a lvů, kteří tvoří smečky až o dvaceti kusech. Nelitostní lvi dominují fauně, jakoby povzbuzeni nepřítomností člověka, a pouze tady je o nich známo, že loví a zabíjejí hrochy. K tomu připočtete pozoruhodné bohatství opěřenců – nikdy se nenabažím pohledu na jeřáby královské vznášející se v korunách stromů s jejich svatozáří slámově žlutých pírek a červeným voletem nebo na vlhy safírové připomínající létající šperk, když se chaoticky shromažďují k hnízdění na březích řek. Údolí Luangwy představuje místo neskutečné krásy a hojnosti.

Naše každoroční výpravy začínaly vždycky stejně, když malý dvojplášník Tiger Moth zmizel na severu – otec odletěl prozkoumat nejlepší loviště, kam později vyšle partu dělníků z ranče, aby vypálili buš a připravili místo pro náš příchod. Jakmile na mýtině vyrazila nová zeleň a začala lákat zvěř na čerstvé výhonky, vyrazili jsme. Tři otcovy velké nákladáky značky Ford byly napakovány stany a tábornickými potřebami, skládacími židličkami a lůžky, hrnci a pánvemi pro matčinu kuchyň pod širým nebem, puškami a sekerami a stojany na zavěšení uloveného masa. Pak otec vyšplhal do kabiny vedoucího automobilu a po obvyklém radostném pokřiku *Kwanda safari!* šlápl na plyn. Spolu s tátou, mámou a sestrou s námi jezdívalo dvacet až třicet nejlepších lidí z ranče. Tísnilo se na otevřených korbách a smáli se radostí při představě hojnosti čerstvého masa opečeného nad žhavými uhlíky nebo usušeného na stojanech. Vzduchem se nesly melodie loveckých písní.

Přijeli jsme lovit buvolu, menší šelmy, cibetky, antilopy a slony, jejichž maso je životně důležité pro přežití místních vesničanů. Netušili jsme, že se při výpravě změníme z lovců v kořist.

„Jsou to oni?“ zeptala se sestra.

Váhal jsem. Krčil jsem se u kraje lůžka a neodvažoval se opustit stan. Vzpomněl jsem si totiž, jak před čtyřmi dny přiběhl do našeho tábora posel ze sídla oblastního komisařství vzdáleného osmdesát kilometrů a předal otcí dopis s varováním, že v okolí řádí smečka lvů, ovšem ne jen tak ledajakých – stali se z nich lidožravé šelmy, které již zadávaly přes dvacet vesničanů, mezi nimi i ženy a děti. Otec byl v kraji známý jako dobrý lovec a vynikající střelec a komisař ho v dopise požádal, aby se pokusil tuto hrozbu eliminovat.

Táta se chopil šance postavit se predátorům, jimž zachutnala lidská krev.

Náš tábor zvenčí obklopovala *boma*, ohrada z větví nasekaných v buši. Uprostřed ochranné hradby stály dva plátěné stany: jeden pro rodiče, o druhý jsme se dělili my dva se sestrou. Při okraji ohrady spal pod širým nebem táborový personál, dělníci z našeho rodinného ranče. Temnotu tam osvětlovaly jen pohasínající oharky jejich ohňů. A za spícími muži se pohybovala obrovská silueta lva s černou hřívou, zářící oči soustředěné na stojan, na kterém se sušilo maso včerejších úlovků.

Viděl jsem, že lví samec strnul, jak jeho pozornost upoutalo něco jiného. Otočil se s očima blýskajícíma se odleskem ohňů a zamířil k táborovým pomocníkům. Tento lev neměl záslusk na sušené maso, zatoužil po mase čerstvém, lidském, chtěl zabít.

Lev se již téměř skláněl nad Peterem, otcovým předákem. Méně odvážný muž by se nejspíš složil, ale Peter uchopil sekeru, kterou si na noc položil vedle sebe. Zatajil jsem dech, neschopen si ani představit, co se vzápětí stane. Lev, zřejmě vůdce smečky, se odrazil ke skoku a zařval. Peter zvedl sekeru nad hlavu a na zlomek vteřiny se nad ním tyčily rozevřené lví čelisti připravené roztrhat ho na kusy, ale v momentě, kdy sklaply, se démon zahryzl jen do dřevěné násady a Peterovu paži minul.

Rozpoutalo se peklo. Táborový personál bezhlavě prchal a jeho křik přehlušoval zvuky buše, když vtom se objevily další dvě obrovské siluety. Smečka dorazila v plné síle a my jsme se ocitli v pasti uprostřed chabých větvových stěn *bomy*. Vklouzl jsem zpátky do stanu, vůbec poprvé přemohla hrůza mé lovecké vzrušení.

Pak se vynořil můj táta.

Ještě v polospánku vylezl ze stanu, na sobě jen pyžamový kabátek. V jedné ruce svíral pušku, v druhé svítilnu, ale při prvním kroku narazil do stanové tyče a z jeho pyšného imperátorského nosu, už kdysi dávno zlomeného při boxerském utkání, mu vytryskla krev. Pokud ho něco mohlo dokonale

probudit, byl to právě nos přeražený až na chrupavku. Zamrkal, aby dostal z očí krev, a otočil se k chaosu. Vůdce smečky, stále s topůrkem Peterovy sekery v zubech, zvedl hlavu a podíval se na otce. Vztekle zavrčel a zaútočil.

Sestra vedle mě zpanikařila. Ještě před chvilkou to bylo pouhé dobrodružství, nejnapínavější epizoda mého mladého života, ale teď na mě dolehla plná tíha okamžiku a sevřela mě ve spárech hrůzy. Z udusané hlíny se zvedla mračna prachu a zakryla mi výhled. Jekot třiceti mužů zanikal ve vzteklém řevu tří lvích bestií. Vyhrkly mi slzy. Říká se, že v podobných chvílích se čas zpomalí, ale u mě to bylo jiné. Vůdce smečky několika skoky přeběhl tábořiště a chystal se roztrhat mého milovaného otce.

Právě v takových situacích se projeví opravdoví hrdinové. Otec zůstal neohroženě stát – bez kalhot ukazoval světu své mužství a z přeraženého nosu mu crčela krev.

Ve zlomku vteřiny otočil baterku k útočící šelmě, v kuzelu světla namířil puškou, kterou držel v druhé ruce jako pistolí – a vypálil.

Kulka zasáhla nepříčetného lva uprostřed skoku a zaryla se mu do hrudi, prošla svalstvem a kostí a zabořila se hluboko do srdce bestie. Nevěřicně jsem zíral, jak se obrovská mršina zřítíla k zemi a v prašném víru se dokutálela otci k nohám. Zůstala nehnutě ležet a z díry na hrudi proudila krev.

Táta odhodil baterku, aby vsunul do komory další náboj. Pruh světla opsal kruh po tábořišti a krátce přeběhl po hlavách zbývajících dvou lvů. Než se zastavil, otec vypálil další dvě kulky a každá skolila jednu krvelačnou šelmu. Tábor se ponořil do ticha. Vzdálené zvuky buše se vrátily, jekot pomocníků zmlkl a já si vytřel z očí poslední slzy.

Chystal jsem se uklidnit sestru, že už je po všem, že můžeme vyjít ze stanu a na vlastní oči spatřit tátovy nečekané úlovky, když jsem zaslechl jiné zvuky. Otec kopal bosými chodidly do vzduchu a nahlas křičel. Obličej měl zalitý krví, od pasu dolů byl nahý, kroutil se jako šílený derviš a vyrá-

žel něco jako triumfální válečný pokřik. Je to snad nějaký rituál? Nebo se táta zbláznil?

„Co to dělá?“ ptala se sestra, když se příkrčila vedle mě.

Obrátil jsem svůj zrak od mrtvého lva ke křepčícímu otci. Zřejmě takto podivně oslavoval obrovské vítězství, kterého právě dosáhl.

Teprve když jeho válečný tanec skončil a matka k němu přiskočila, aby se ujistila, že je naživu, odvážili jsme se příkrást k zastřeleným lvům. A já konečně pochopil, co táta dělal. Lvi při svém trysku táborem rozdupali ohně a roztrousili po zemi žhavé uhlíky. Otec nepředváděl triumfální tanec, on poskakoval bolestí a odkopával hořící oharky, které mu pá-lily chodidla.

Stál jsem mezi mrtvými šelmami a táta si zřejmě až tehdy uvědomil, jak snadno jsme se mohli stát příštími oběťmi lido-žravých lvů. Jak jsem si prohlížel obrovská zvířata a obdivo-val je, napadlo mě, že mezi těmi bestii a mnou a sestrou stál jediný člověk, který nás mohl zachránit, abychom neskončili jako potrava velkých koček – můj otec, můj hrdina, můj bůh.

Zvedl jsem k němu zrak. Usmíval se, pyšný nejen na to, že přežil, ale také na to, že pokořil tak mocné protivníky. Nemohl tehdy tušit, jak dlouho mě tento okamžik bude prová-zet životem.

I dnes, po více než sedmdesáti letech, si na tu noc živě pa-matuji. Když píšu, stojí na mém stole vybledlá fotografie, kterou následujícího rána pořídila moje matka prastarým fo-toaparátém s vysouvacím měchem. Táta a já klečíme bok po boku a každý z nás drží hlavu jednoho lva. V pozadí po-stává vedle nákladáku Peter zabalený do deky. Otec si už ob-lékl pyžamové kalhoty, ale nos mu zůstal oteklý a natržený. Já v popředí mám na hlavě tátův klobouk, naražený po jeho vzoru trochu stranou, abych se mu co nejvíce podobal, a zu-bím se do objektivu, jako kdybych říkal *tohle jsou moji lvi*.

Té noci táta zachránil hodně lidských životů a místní ves-ničané na to nikdy nezapomněli. Já také ne. Vzpomínka na

tento zážitek zní ozvěnou ve všech románech, které jsem napsal, v ságách Courtneyů a Ballantyneů i v dalších knihách. Literatura na nás chrlí nejrůznější hrdiny, ale ti z reálného života je všechny překonávají. Oné noci jsem pochopil, že můj otec byl hrdina nejen své doby. A když přes uplynulé roky a romány, které jsem napsal, pohlížím do hloubek té zažloutlé, vybledlé fotografie, vím, že to byl můj táta, kdo se stal inspirací pro hrdiny, kteří zalidnili stránky mých knih.

Hluboce zakořeněnou lidskou potřebu hrdinů uspokojují spisovatelé počínaje Homérem, který před více než třemi tisícovkami let sepsal *Iliadu*, epické vyličení trojské války. Mým posláním se stalo přivádět tyto hrdiny k životu – a pokud jsem kdy potřeboval model, stačilo vzpomenout si na onu noc, kdy mi bylo osm: můj táta, jeho remingtonka a tři útočící lidožraví lvi.

3

ŽIVOT DÍTĚTE

„To je hloupý nápad,“ utrousil táta. „Umřeš hladem. Najdi si pořádnou práci.“

Od raného věku jsem se chtěl stát spisovatelem. Strašně rád jsem vyprávěl nejrůznější příběhy. Tuto dovednost jsem zdomakoval od chvíle, kdy jsem se naučil číst, představovala pro mne možnost uniknout do vzdálených světů fantazie. Naproti tomu táta vůči příběhům projevoval hlubokou nedůvěru. Byl mužem, který staví budovy, dílny, továrny, který chová dobytek a klade nové silnice, kdežto já jsem již v dětství objevil radost, kterou lze najít v knihách. Tuto vlastnost jsem zdědil po matce, jejíž vášeň pro umění ve mně našla úrodnou půdu a potěšení ztrácet se v představách mých oblíbených autorů – Ridera Haggarda, C. S. Forrestera, Ernesta Hemingwaye a dalších – se pomalu přetavilo v sen, že se jednoho dne postavím po bok velkých spisovatelů, kteří přetavili základní kov lidských životů v ryzí zlato vzrušujícího vyprávění.

Jednu dobu se zdálo, že se ten sen nikdy nenaplní. V roce 1962, když mi bylo devětadvacet, jsem seděl v ložnici ve svobodárně, kde jsem tehdy bydlel, a četl dvacátý zamítavý dopis od nakladatele, jenž odmítl vydat román, který jsem považoval za své mistrovské dílo – *Bohové nejprve stvoří šílence* (*Gods First Make Mad*). Zmačkal jsem papír v pěsti a chystal se požádat svou agentku, aby přestala román nabízet. V hlavě mi klíčila znepokojivá myšlenka: otec měl nejspíš pravdu.